

Upplýsingar og svör um næringargildi og aðskotaefni í sjávarfangi

Helga Gunnlaugsdóttir
MATÍS

Sjávarútvegsráðstefnan 2017, Hörpu,
16-17 nóvember

Pörfin fyrir upplýsingar

Með nýrri evrópskri reglugerð voru settar fram auknar kröfur um upplýsingagjöf um næringargildi.

Auknar fyrirspurnir erlendis frá um næringargildi og aðskotaefni. Söluaðilar þurfa að upplýsa stórkaupendur og neytendur.

Krafa um meðalsamsetningu og óháðar upplýsingar.

L 304/18 EN Official Journal of the European Union

REGULATION (EU) No 1169/2011 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
of 25 October 2011
on the provision of food information to consumers, amending Regulations (EC) No 1924/2006
(EC) No 1925/2006 of the European Parliament and of the Council, and repealing Commission
Directive 87/250/EEC, Council Directive 90/496/EEC, Commission Directive 1999/10/EC,
Directive 2000/13/EC of the European Parliament and of the Council, Commission Directive
2002/67/EC and 2008/5/EC and Commission Regulation (EC) No 608/2004
(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION, (4) According to Regulation (EC) No 1831/2003 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 laying down the general principles and

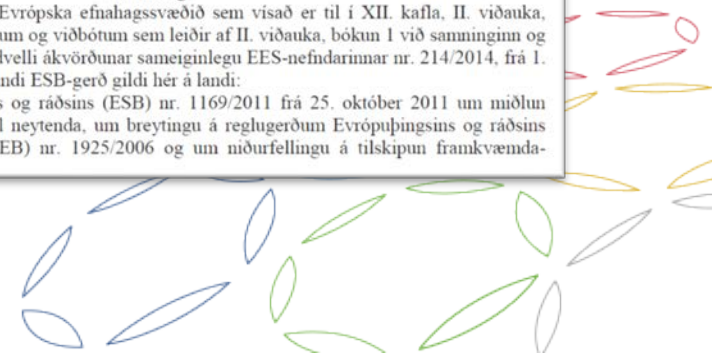
Nr. 1294 12. desember 2014

REGLUGERÐ
um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda.

1. gr.
Innleiðing.

Ákvæði samningsins um Evrópska efnahagssvæðið sem vísað er til í XII. kafla, II. viðauka, skulu öðlast gildi með breytingum og viðbótum sem leiðir af II. viðauka, bókun 1 við samninginn og öðrum ákvæðum hans. Á grundvelli ákværdunar sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 214/2014, frá 1. nóvember 2014, öðlast eftirfarandi ESB-gerð gildi hér á landi:

Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1169/2011 frá 25. október 2011 um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda, um breytingu á reglugerðum Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1924/2006 og (EB) nr. 1925/2006 og um niðurfellingu á tilskipun framkvæmda-

Helstu upplýsingar um næringargildi og aðskotaefni í sjávarfangi

- Íslenski gagnagrunnurinn um efnainnihald matvæla (ÍSGEM) - næringarefni og þungmálmar
- Næringarefnatöflur frá 2003 – ná yfir alla fæðuflokka
- Aðskotefnagrunnur (gögn frá 2008)
- Fiskbókin (www.fiskbokin.is) m.a. upplýsingar um næringargildi
- Matís skýrslur, Rf skýrslur ofl.
- Vinnslubæklingar gefnir út af Matís ofl.

DÆMI notagildi ÍSGEM: Samantekt - Næringargildi

Sýni	Orka		Fita	- þar af mettuð	Kol- vetni	- þar af sykurteg.	Prótein	Salt
	kJ	kcal						
Botnfiskur								
Djúpkarfi, flök	428	102	3,3	0,7	0	0	18	0,21
Hlýri, flök	381	91	3,4	0,6	0	0	15	0,21
Keila, flök	342	81	0,5	0	0	0	19	0,22
Langa, flök	362	85	0,6	0,1	0	0	20	0,15
Langlúra, flök, án roðs	308	73	0,5	0,1	0	0	17	0,26
Steinbítur, flök	343	81	1,0	0,1	0	0	18	0,15
Stórkjafra, flök	349	82	0,7	0,1	0	0	19	0,31
Þorskur, flök	315	74	0,7	0,1	0	0	17	0,13
Uppsjávarfiskur								
Kolmunnur, flök	345	81	0,6	0,1	0	0	19	0,49
Kolmunnur, hausadur og slægður	336	79	0,8	0,1	0	0	18	0,55
Loðna, heil, hrygna, með hrognum	662	159	11	2,0	0	0	15	0,42

ÍSSEM

Samantekt - Breytileiki

Sýni	Fjöldi sýna	Prótein g	Fita g
Botnfiskur			
Hlýri, flök	4	15,0 ± 1,1 (13,7-16,2)	3,4 ± 1,5 (2,0-4,7)
Keila, flök	3	18,8 ± 0,9 (17,8-19,6)	0,5 ± 0,2 (0,2-0,6)
Langa, flök	3	19,6 ± 1,2 (18,3-20,7)	0,6 (0,6-0,6)
Langlúra, flök, án roðs	3	17,1 ± 0,1 (17,0-17,2)	0,5 ± 0,04 (0,5-0,6)
Steinbítur, flök	6	18,1 ± 1,5 (15,8-20,1)	1,0 ± 0,5 (0,4-1,8)
Þorskur, flök	3	17,2 ± 0,2 (17,1-17,5)	0,7 ± 0,1 (0,6-0,8)

Aðskotefnagrunnur

- Vantar sárlega
- Gögn í núverandi grunni eru gömul og hafa ekki verið uppfærð í 9 ár

Staðan á upplýsingum um næringargildi og aðskotaefni í sjávarfangi

- **Sæmileg staða gagna um næringarefni í sjávarfangi í ÍSGEM**
 - Góðar upplýsingar um orkuefni (t.d. prótein, fita, vatn) og steinefni
 - Vantar upp á gögn um snefilefni, vítamín, fitusýrur ofl.
 - Niðurskurður á fjárveitingum => Ekki lengur hægt að uppfæra ÍSGEM
 - Efnagreina þyrfti einhver matvæli á hverju ári (vinnslan breytist, nýjar tegundir)
- **Óæskileg efni í sjávarafurðum**
 - 2003-2012 safnað gögnum vegna kerfisbundinnar vöktunar & niðurstöður birtar árlega í skýrslu á ensku
 - 2013- 2016 hlé á þessari gagnasöfnun & útgáfu niðurstaðna
 - Hófst aftur 2017
- **Fjársvelti - Hamlandi fyrir; matvælaiðnaðinn, kennslu á öllum skólastigum, þekkingu almennings, rannsóknir og heilsueflingu landsmanna**

Aðgengi og notendavænleiki gagna & upplýsinga

ÍSSEM

- Engar framfarir hafa orðið á framsetningu gagna á vefsíðu eftir 2007 => Framsetning ekki þægileg fyrir notendur
- Notendavefforrit, leitarforrit og gagnagrunnur vinna ekki saman og hafa ekki verið þróuð í takt við ný stýrikerfi => notendur eiga erfitt með að hagnýta það sem þó ert til
- Hátt hlutfall erlendra gagna fyrir snefilefni eins og t.d. vítamín

Aðgengi og notendavænleiki gagna & upplýsinga

AÐSKOTAEFNAGRUNNUR

- Gögnum ekki safnað markvisst í gagnagrunn
- Samantekt á gögnum og framsetningu þeirra var gerð 2008
- Ekkert fjármagn eftir það => erfitt nálgast þessi gögn í dag

ÖNNUR GÖGN

- Erfitt að finna, falin í skýrslum og bæklingum => Leit að nál í heystakk!

Aðgengi og notendavænleiki gagna & upplýsinga

FRAMTÍÐARSÝN

- Gögnum safna saman úr ólíkum áttum
- Skipuleg skráning gagna í samræmdan gagnagrunn
- Vel skilgreind gögn
- Fyrirspurnir auðveldar fyrir ólíka notendur

Mikilvægi gagna & upplýsinga

Gögn um efnainnihald, næringargildi og aðskotaefni, forsenda fyrir því að hægt sé að selja sjávarafurðir!

Gögnin verða að vera nýtileg, aðgengileg og skiljanleg

Notendavænt viðmót skilyrði fyrir því að gögn séu nýtt!

